

Ηλεκτρονικά βιβλία και ηλεκτρονικό περιεχόμενο: δύο διαλέξεις για την τεχνολογία στις βιβλιοθήκες, ένας τρόπος προώθησής τους

Εύα Σεμερτζάκη

Συντάκτρια, περιοδικό *Συnergασία*

esemertzaki@bankofgreece.gr; esemertzaki@ath.forthnet.gr

Κοινή εκδήλωση της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος και της Οργανωτικής Επιτροπής Ενίσχυσης Βιβλιοθηκών

Την Τετάρτη 7 Μαρτίου 2012 οργανώθηκε με επιτυχία κοινή εκδήλωση της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος και της Οργανωτικής Επιτροπής Ενίσχυσης Βιβλιοθηκών στο κεντρικό αναγνωστήριο της πρώτης με δύο εξέχοντες ομιλητές ως εξής:

Η **κα Karen Hartman**, βιβλιοθηκονόμος, Αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών, προσκλήθηκε από το Κέντρο Πληροφόρησης της Αμερικανικής Πρεσβείας στην Αθήνα και μίλησε με θέμα **Ηλεκτρονικά βιβλία και βιβλιοθήκες: δυνατότητες και προκλήσεις**. Ο **Dr. Jörg Meyer**, Διευθύνων Σύμβουλος, DiViBib, προσκλήθηκε από το Ινστιτούτο Goethe Αθηνών και μίλησε με θέμα **Ηλεκτρονικό περιεχόμενο: παράγοντες επιτυχίας για βιβλιοθήκες και εκδότες**.

1. Ηλεκτρονικά βιβλία και βιβλιοθήκες: δυνατότητες και προκλήσεις

Η κατατοπιστική ομιλία της Karen άρχισε με σύντομη αναδρομή στην ιστορία των ηλεκτρονικών βιβλίων. Το 1971 ο Michel Hart εγκαινιάζει το Project Gutenberg για την ψηφιοποίηση βιβλίων σε μορφή κειμένου ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμα. Μέχρι το 2011 έχουν ψηφιοποιηθεί 33.000 βιβλία με το πρόγραμμα αυτό. Η δεύτερη φάση της ιστορίας των ηλεκτρονικών βιβλίων περιλαμβάνει την εμφάνιση στην αγορά των πρώτων ηλεκτρονικών αναγνωστών με την ονομασία Rocket Ebook το 1998. Σταδιακά η χωρητικότητα σε αριθμό σελίδων αυξήθηκε. Το 2007 βγήκε στην αγορά το Kindle με χωρητικότητα 15.000 σελίδες. Στην τρίτη φάση εμπλέκονται οι βιβλιοθήκες. Το πρόγραμμα NetLibrary δημιουργήθηκε από εκδότες και είναι ο πρώτος συναθροιστής ηλεκτρονικών βιβλίων, ενώ σήμερα εντάσσεται στην EBSCOhost. Η τέταρτη φάση με την τεχνολογία eInk (ηλεκτρονικό μελάνι) είναι η νέα εξέλιξη στην ιστορία των ηλεκτρονικών βιβλίων. Δεν απαιτείται πολλή ισχύς για να λειτουργήσει ο αναγνώστης αυτός, ο οποίος εισήχθη στην αγορά για πρώτη φορά το 2004 από τη Sony.

Σήμερα τα ηλεκτρονικά βιβλία εμφανίζονται με δύο μορφές στις βιβλιοθήκες

- i. Με δυνατότητα φόρτωσης (downloadable) στον τοπικό υπολογιστή ή στο εργαλείο ανάγνωσης στη βιβλιοθήκη. Η βιβλιοθήκη μπορεί να δανείσει φορητούς αναγνώστες ή να φορτώσει το βιβλίο στον προσωπικό αναγνώστη του χρήστη. Ο χρήστης εντοπίζει το ηλεκτρονικό βιβλίο στον OPAC της βιβλιοθήκης και πατά το πλήκτρο για τη φόρτωση στον αναγνώστη. Το ηλεκτρονικό βιβλίο εξαφανίζεται από το εργαλείο ανάγνωσης 2-3 εβδομάδες μετά την ημερομηνία δανεισμού, σύμφωνα με την πολιτική της βιβλιοθήκης.

Με τον τρόπο αυτό **δανείζεται ένας χρήστης κάθε φορά το κάθε ηλεκτρονικό βιβλίο**. Ο δανεισμός αυτός αφορά δημοφιλή και οπτικοακουστικά βιβλία.

- ii. Με δυνατότητα ανάγνωσης του ηλεκτρονικού βιβλίου (view only). Είναι απαραίτητη η σύνδεση με το δικτυακό τόπο της βιβλιοθήκης, άρα ο αναγνώστης του χρήστη πρέπει να διαθέτει πρόσβαση στο διαδίκτυο (web-based) και ένα φυλλομετρητή. Στην επιλογή αυτή δεν επιτρέπεται η εκτός σύνδεσης ανάγνωση αλλά **διευκολύνεται η ανάγνωση του ίδιου βιβλίου από ταυτόχρονους χρήστες**. Η δυνατότητα αυτή αφορά ακαδημαϊκούς και πληροφοριακούς τίτλους. Το κατέβασμα του ηλεκτρονικού βιβλίου είναι η καλύτερη λύση για δανεισμό από τη βιβλιοθήκη, επειδή αποφεύγεται η χρήση αναγνωστών.

Η βιβλιοθήκη δύναται να αγοράσει είτε πακέτα ηλεκτρονικών βιβλίων απευθείας από τον εκδότη ή πλατφόρμες μέσω συναθροιστών όπως EBL, OverDrive, ηλεκτρονικά βιβλία on EBSCOhost, Ingram MyLibrary, ebrary. Κάθε προμηθευτής έχει τη δική του διεπαφή. Επίσης οι ίδιοι τίτλοι ηλεκτρονικών βιβλίων μπορούν να διατίθενται από διαφορετικούς προμηθευτές. Εκτός από τα εμπορικά πακέτα, διατίθενται ηλεκτρονικά βιβλία με περιεχόμενο του δημόσιου τομέα, χωρίς περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων, όπως τα πακέτα Open Library, Project Gutenberg, LibriVox, Open Culture, Google, Inkmesh. Τα ηλεκτρονικά βιβλία διατίθενται σε διαφορετικούς μορφότυπους όπως pdf, txt/rtf, ibr, EPUB, pdg, MobiPocket .prc.mobi, Daisy, AZW για το Kindle, html, Microsoft Reader .lit.

Τα ηλεκτρονικά βιβλία διέπονται από το πρότυπο ePUB. Εισήχθη το 2007 από το International Digital Publishing Forum, αλλά δεν χρησιμοποιείται με συνέπεια. Οι αναγνώστες της Sony και το iPad υιοθέτησαν το πρότυπο αυτό.

Υπάρχουν διαφορετικά μοντέλα αγοράς ηλεκτρονικών βιβλίων. Ένα μοντέλο που διαδίδεται ευρέως είναι το *Patron-Driven Acquisitions (PDA)* στο οποίο ο χρήστης καθορίζει την αγορά ηλεκτρονικών βιβλίων με τις προτάσεις που κάνει στη βιβλιοθήκη και συμβάλλει στην περιστολή δαπανών.

Συναφή προβλήματα

Παρόλη τη διάδοσή τους, τα ηλεκτρονικά βιβλία ενέχουν δυσκολίες.

- i. Το ζήτημα της διαχείρισης ψηφιακών πνευματικών δικαιωμάτων (DRM) αποτελεί πρόβλημα για τις βιβλιοθήκες. Τα πνευματικά δικαιώματα καθορίζονται από τον εκδότη ή τον προμηθευτή. Οι βιβλιοθήκες εναντιώνονται στους περιορισμούς αυτούς.
- ii. Για να επιτρέπεται στη βιβλιοθήκη να δανείζει ηλεκτρονικά βιβλία χρειάζεται να υπογραφεί άδεια χρήσης. Η βιβλιοθήκη διατηρεί το δικαίωμα πρόσβασης στα ηλεκτρονικά βιβλία για όσο χρόνο διατηρεί συνδρομή, ενώ συνήθως όταν διακοπεί η συνδρομή, χάνεται όλο το περιεχόμενο που είχε αγοραστεί. Παρέχεται επιπλέον η δυνατότητα ενοικίασης του περιεχομένου. Όταν ο προμηθευτής/εκδότης διαπιστώσει ότι ένα ebook δανείζεται πάνω από 25 φορές, προειδοποιεί τη βιβλιοθήκη να αγοράσει 2^ο αντίτυπο.

- iii. Οι βιβλιοθήκες αντιμετωπίζουν επίσης πρόβλημα από τους μη συμβατούς αναγνώστες με τις πλατφόρμες που φιλοξενούν τα ηλεκτρονικά βιβλία.
- iv. Ζητήματα αναφύονται επίσης σχετικά με την καταλογογράφηση και την κατάθεση κατά νόμο των ηλεκτρονικών βιβλίων. Αρκετοί προμηθευτές παρέχουν εγγραφές MARC για να τις φορτώσει η βιβλιοθήκη στο σύστημά της (ILS) και να ενσωματωθούν τον OPAC της. Στις ΗΠΑ τα ηλεκτρονικά βιβλία υποβάλλονται στο Electronic Copyright Office για εγγραφή και κατατίθενται στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου.

Σήμερα υπάρχουν περισσότερα από 50 είδη αναγνωστών, είτε για αποκλειστική χρήση για ηλεκτρονικά βιβλία ή βασιζόμενοι στον παγκόσμιο ιστό ή tablets ή εφαρμογές για έξυπνα κινητά τηλέφωνα. Οι τιμές των αναγνωστών μειώνονται με τη διείσδυσή τους στην αγορά με πρωταγωνιστή το tablet έναντι του ηλεκτρονικού αναγνώστη.

Ευκαιρίες για τις βιβλιοθήκες

Τα θέματα που σχετίζονται με τα ηλεκτρονικά βιβλία αφορούν τιμές, προμηθευτές, εκδότες, πρόσβαση, εργαλεία ανάγνωσης, DRM και νομικά θέματα, μορφότυπους, συναθροιστές, φορτώματα, αδειοδότηση, μη συμβατότητα με αναγνώστες, πρότυπα (ePUB), πλατφόρμες, είδη ηλεκτρονικών βιβλίων. Ωστόσο δημιουργείται μια δυναμική για τις βιβλιοθήκες, επειδή παρέχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο 24/7.

Στα **πλεονεκτήματα** συγκαταλέγονται ότι τα ηλεκτρονικά βιβλία αποτελούν καινοτόμο έργο και υπηρεσία για τις βιβλιοθήκες. Συνδυάζονται έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές, διευκολύνεται η συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες σε νέα επίπεδα, εκπαιδεύεται το κοινό σε νέες τεχνολογίες, απελευθερώνεται χώρος για νέα προγράμματα και συνέργειες, προσφέρονται υπηρεσίες αιχμής προς το κοινό, επειδή πολλοί άνθρωποι δεν θα είχαν τη δυνατότητα να αγοράσουν ηλεκτρονικά βιβλία μόνοι τους.

Προκλήσεις για τις βιβλιοθήκες

Τα προβλήματα που σχετίζονται με τα ηλεκτρονικά βιβλία αποτελούν ταυτόχρονα προκλήσεις για τις βιβλιοθήκες.

- i. Είναι ακριβότερα σε σύγκριση με τα έντυπα βιβλία.
- ii. Δημιουργούνται νομικά θέματα με τα DRM με τις βιβλιοθήκες να υπερασπίζονται το δικαίωμά τους για λογικούς περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων.
- iii. Απαιτείται στενότερη συνεργασία με τους εκδότες στην αντιμετώπιση ενός περιβάλλοντος που αλλάζει ραγδαία.
- iv. Παρόλη τη διείσδυση των ηλεκτρονικών βιβλίων στην αγορά και στις βιβλιοθήκες, εξακολουθούν να είναι ακριβά, να υπάρχει το ψηφιακό χάσμα, ενώ δεν έχει επιτευχθεί ενιαίος τρόπος ανάγνωσής τους, εφόσον απαιτούνται εργαλεία ανάγνωσης που διαφέρουν μεταξύ των εκδοτών.
- v. Υπάρχει επίσης ποικιλομορφία στα μοντέλα αγοράς των πακέτων ηλεκτρονικών βιβλίων ανάμεσα στους εκδότες.
- vi. Δεν είναι αμελητέο το ζήτημα της εκπαίδευσης του προσωπικού της βιβλιοθήκης στη διαχείριση των ηλεκτρονικών βιβλίων.

Ενδεικτικά στατιστικά στοιχεία

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ετήσιου ερωτηματολογίου του περιοδικού *Library Journal* για το 2011 το 82% των δημοσίων βιβλιοθηκών στις Ηνωμένες Πολιτείες προσφέρουν ηλεκτρονικά βιβλία έναντι 72% για το 2010. Στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 95% για το 2011 έναντι 94% για το 2010. Η επίδραση των ηλεκτρονικών βιβλίων στις βιβλιοθήκες είναι εξίσου σημαντική για τις υπηρεσίες που προσφέρουν στην κοινότητα των χρηστών, αφού το 76% του συνόλου των βιβλιοθηκών θεωρεί ότι τα ηλεκτρονικά βιβλία έφεραν νέους χρήστες στις βιβλιοθήκες.

2. Ηλεκτρονικό περιεχόμενο: παράγοντες επιτυχίας για βιβλιοθήκες και εκδότες

Ο Jörg Meyer παρουσίασε την πλατφόρμα [Onleihe](#) για τη διαχείριση και δανεισμό ηλεκτρονικού περιεχομένου, ανεξαρτήτως εκδότη και μοντέλου που καθένας χρησιμοποιεί. Η πλατφόρμα λειτουργεί ως συναθροιστής περιεχομένου (aggregator) και προσομοιάζει στον τρόπο που λειτουργούν οι προμηθευτές περιοδικών ως μεσάζοντες ανάμεσα στους εκδότες και τις βιβλιοθήκες. Βέβαια, προκύπτουν προβλήματα για επίλυση.

Στατιστικά στοιχεία από τη γερμανική αγορά ηλεκτρονικών βιβλίων

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία, για το 2010 στη Γερμανία διατέθηκαν 4 εκατ. ηλεκτρονικά βιβλία που ισοδυναμεί με 1% της αγοράς βιβλίων. Η πρόβλεψη είναι να αυξηθεί το μερίδιο αγοράς στο 16% μέχρι το 2015. Τα βιβλία αυτά αντιστοιχούν σε 20.000 τίτλους, οι οποίοι βρίσκονται κάτω από τους περιορισμούς των πνευματικών δικαιωμάτων. Τα ποσοστά αυτά ισοδυναμούν με το 35% των εκδοτών που προσφέρουν ηλεκτρονικά βιβλία, ενώ το 80% δηλώνουν την επιθυμία τους να τα προσφέρουν στο επόμενο έτος. Το πρότυπο ePUB είναι το πιο διαδεδομένο στην αγορά και σαφώς υπερτερεί σε ποιότητα σε σύγκριση με το μορφότυπο pdf.

Το 54% των Γερμανών δηλώνουν ότι σκέπτονται να αγοράσουν ηλεκτρονικό βιβλίο. Από το ποσοστό αυτό των υποψηφίων αγοραστών, το 81% είναι νέοι μέχρι 30 ετών. Χρησιμοποιούνται διαφορετικά εργαλεία ανάγνωσης όπως Kindle, iPad και Sony. Τα tablets κυριαρχούν έναντι των ηλεκτρονικών αναγνωστών στην Ευρώπη.

Γενικότερα μιλώντας, η αγορά των ηλεκτρονικών βιβλίων στην Ευρώπη είναι μικρή, αλλά συνεχώς αναπτύσσεται. Χρειάζεται να συμμετέχουν περισσότεροι εκδότες. Η διαθεσιμότητα των βιβλίων στο διαδίκτυο και στα iPad είναι αξιοσημείωση και διατίθενται παντού και όχι μόνο στις βιβλιοθήκες.

Στοιχεία για τις γερμανικές δημόσιες βιβλιοθήκες

Στη Γερμανία των 82 εκατ. κατοίκων λειτουργούν 10.021 δημόσιες βιβλιοθήκες, από τις οποίες οι 4.500 λειτουργούν από επαγγελματίες του χώρου. Οι βιβλιοθήκες αυτές δέχονται καθημερινά 660.000 επισκέπτες και συνολικά 200 εκατ. ετησίως. Οι καταγεγραμμένοι αναγνώστες στις βιβλιοθήκες ανέρχονται σε 10,82 εκατ. Οι βιβλιοθήκες κατέχουν 362 εκατ. μονάδες ηλεκτρονικών μέσων (ηλεκτρονικά παιχνίδια και προγράμματα, βιβλία, CD-

ROM/DVD κ.λπ.). Οι βιβλιοθήκες αυτές δανείζουν 466 εκατ. μονάδες ηλεκτρονικών μέσων το χρόνο.

Η εταιρεία DiViBib και η σχέση της με τις βιβλιοθήκες

Η εταιρεία DiViBib που ιδρύθηκε το 2006, προσφέρει πλήρεις υπηρεσίες για τις βιβλιοθήκες εφαρμόζοντας μια ηλεκτρονική πλατφόρμα για τη διαχείριση ηλεκτρονικών βιβλίων, ακουστικών βιβλίων και άλλου ψηφιακού περιεχομένου. Έχει βάση το διαδίκτυο και δεν χρειάζεται εγκατάσταση συγκεκριμένου λογισμικού. Η εταιρεία αναλαμβάνει για λογαριασμό της βιβλιοθήκης τις διαπραγματεύσεις με τους εκδότες για το μοντέλο που χρησιμοποιούν και τη διανομή του ψηφιακού περιεχομένου.

Πώς λειτουργεί το Onleihe

Ο εξουσιοδοτημένος χρήστης ανευρίσκει το ψηφιακό μέσο στον OPAC της βιβλιοθήκης, ζητά από τη βιβλιοθήκη να κρατηθεί, εισάγει τα προσωπικά στοιχεία πρόσβασης και το δανείζεται για το χρονικό διάστημα που ορίζει η βιβλιοθήκη. Η βιβλιοθήκη καθορίζει επίσης τον αριθμό των τεκμηρίων που δανείζεται κάθε χρήστης. Δανεισμός σημαίνει ότι ο χρήστης φορτώνει το ψηφιακό μέσο στον υπολογιστή ή στον ηλεκτρονικό αναγνώστη. Η πλατφόρμα καλύπτει ηλεκτρονικά βιβλία, ακουστικά βιβλία, ηλεκτρονική μουσική, ηλεκτρονικό βίντεο και ηλεκτρονικές εφημερίδες. Τα ηλεκτρονικά βιβλία διατίθενται σε μορφή pdf ή ePUB, το ακουστικό βιβλίο και η ηλεκτρονική μουσική σε μορφή WMA και το ηλεκτρονικό βίντεο σε μορφή WMV.

Η υπηρεσία Onleihe έχει εγκατασταθεί σε 400 βιβλιοθήκες στις χώρες Γερμανία, Αυστρία, Ελβετία και Ιταλία και εφαρμόζεται σε μεμονωμένες βιβλιοθήκες ή σε κοινοπραξίες βιβλιοθηκών. Από το 2011 η υπηρεσία είναι διαθέσιμη και σε έξυπνες κινητές συσκευές. Προσφέρει 20.000 μονάδες μέσων.

Το κόστος αγοράς περιλαμβάνει το αρχικό κόστος για το στήσιμο της υπηρεσίας στη βιβλιοθήκη, τη βασική προμήθεια των ψηφιακών μέσων και τα λειτουργικά έξοδα. Το κόστος καθορίζεται από το δυναμικό αριθμό χρηστών που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη ή η κοινοπραξία βιβλιοθηκών.

Προοπτικές και προβλήματα

Συχνά οι βιβλιοθήκες δεν συνάπτουν συμφωνίες για δημοφιλείς τίτλους βιβλίων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται προβλήματα για τους εκδότες. Τα προβλήματα που προκύπτουν σχετίζονται με την αναζήτηση στρατηγικών επιχειρηματικών μοντέλων, με τη διαχείριση των πνευματικών δικαιωμάτων για τη βιβλιοθήκη και τους εκδότες, με την έλλειψη δικαιωμάτων για τους συγγραφείς, με τις περιορισμένες εμπειρίες των βιβλιοθηκών στη διαχείριση ηλεκτρονικών βιβλίων και με την απώλεια κέρδους για βιβλία που αγοράζονται, αλλά δεν διαβάζονται. Επειδή πρόκειται για νέα αγορά, υπάρχει περιορισμένη γνώση για τη συμπεριφορά των καταναλωτών. Οι εκδότες φοβούνται τη δημιουργία ψηφιακών αντιγράφων βιβλίων που θα πουλούνται ως «μεταχειρισμένα» ηλεκτρονικά βιβλία.

Ενδεικτικά μοντέλα αγοράς ηλεκτρονικών βιβλίων

Σε πολλές περιπτώσεις οι διαπραγματεύσεις γίνονται ανά τίτλο βιβλίου και όχι ανά εκδότη. Το μοντέλο του δανεισμού ενός ψηφιακού αντιγράφου για ένα χρήστη τη φορά θεωρείται η πιο εφικτή λύση για τις δημόσιες βιβλιοθήκες. Άλλα μοντέλα είναι η μεμονωμένη αγορά βιβλίου, το μοντέλο με ή χωρίς ελάχιστο ύψος αγοράς, ή ως επιλογή αγοράς για ένα χρήστη ή για πολλαπλούς χρήστες. Οι εκδότες σήμερα προβαίνουν στην προσφορά πακέτων έντυπων και ηλεκτρονικών βιβλίων με έκπτωση επί της τιμής του έντυπου βιβλίου. Ο Springer, για παράδειγμα, προσφέρει απεριόριστη ταυτόχρονη πρόσβαση σε όλο τον οργανισμό, με βάση τον αριθμό των εργαζομένων σε αυτόν.

Ένα μοντέλο που τείνει να κυριαρχήσει είναι το Patron-Driven-Acquisitions (PDA), σύμφωνα με το οποίο η βιβλιοθήκη προσφέρει κατάλογο με τίτλους στους χρήστες, οι οποίοι προτείνουν τί θα επιλεγεί για αγορά. Από τον κατάλογο αυτό αγοράζονται τίτλοι που έχει διαπιστωθεί ότι έχουν διαβαστεί, εκτυπωθεί και αντιγραφεί ως προς ελάχιστο αριθμό σελίδων. Οι βιβλιοθήκες έχουν πλεονεκτήματα με τον τρόπο αυτό, επειδή προτείνουν πολλούς τίτλους στους χρήστες, οι οποίοι έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα επιλογής των τίτλων που θα αγοραστούν και εξασφαλίζουν ότι κάθε τίτλος που θα αγοραστεί θα χρησιμοποιηθεί τουλάχιστον μία φορά. Με τον τρόπο αυτό οι βιβλιοθήκες εξοικονομούν χρήματα.

Εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρονικών βιβλίων

Επειδή τα ηλεκτρονικά βιβλία εξακολουθούν να είναι ακριβά για τις βιβλιοθήκες, φορείς όπως η American Library Association βρίσκονται σε επικοινωνία με εκδότες. Από τα παραδείγματα εκδοτών και την πολιτική που ακολουθούν στη διακίνηση των ηλεκτρονικών βιβλίων, ο ομιλητής ανέφερε τον de Gruyter, ο οποίος προσφέρει πακέτο έντυπων και ηλεκτρονικών βιβλίων με 140% επί της τιμής του έντυπου βιβλίου. Ο Random House προβαίνει σε αύξηση 200% στη χρέωση των βιβλιοθηκών για τα ηλεκτρονικά βιβλία. Ο Harper Collins επιβάλλει περιορισμούς στον αριθμό των δανεισμών ηλεκτρονικών βιβλίων. Ο Hackett διατηρεί τον κύριο κατάλογο τίτλων μακριά από τις βιβλιοθήκες. Άλλοι εκδοτικοί οίκοι όπως ο MacMillan και Penguin συνεχίζουν να αρνούνται να πουλούν ηλεκτρονικά βιβλία σε βιβλιοθήκες.

Προβλέψεις

Ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις, η εταιρεία DiViBib συνεχίζει τις διαπραγματεύσεις με εκδότες για την ανεύρεση μοντέλων που θα εξυπηρετούν τις βιβλιοθήκες. Θεωρεί ότι η καθορισμένη τιμή ηλεκτρονικών βιβλίων είναι βοηθητικό πλαίσιο για την απόκτησή τους από τις βιβλιοθήκες.

Το μέλλον των ηλεκτρονικών βιβλίων συνδυάζεται με τις νέες τεχνολογίες όπως cloud technology, ανοικτά συστήματα και προσπάθεια να διατίθενται οπουδήποτε, οποτεδήποτε και ο,τιδήποτε. Η πρόβλεψη είναι ότι το 25 – 50% των βιβλίων θα εκδίδονται ως ηλεκτρονικά βιβλία σε λίγα χρόνια. Η κινητή ανάγνωση ακολουθεί τους κινητούς υπολογιστές. Αφενός οι εκδότες επιθυμούν να προστατεύσουν τους πελάτες που

χρησιμοποιούν το παλιό οικονομικό μοντέλο αδειοδότητας και αφετέρου οι χρήστες επιθυμούν ελεύθερη και απεριόριστη πρόσβαση σε ηλεκτρονικά μέσα (eMedia).

Επιμύθιο

Όπως προτείνει ο ομιλητής, *ο καλύτερος τρόπος να προβλέψεις το μέλλον είναι να το διαμορφώσεις εσύ*. Αυτό σημαίνει ότι οι εξελίξεις στα ηλεκτρονικά βιβλία διαμορφώνονται ανάλογα με τη ζήτηση από την αγορά και τις βιβλιοθήκες. Όπως επίσης πρότεινε ο ομιλητής παρόλα τα ζητήματα που δεν έχουν λυθεί, αν δεν πάρει η βιβλιοθήκη του ρίσκο να εισάγει τα ηλεκτρονικά βιβλία σήμερα, ίσως αύριο θα έχει χάσει το τρένο της εξέλιξης.

Οι βιβλιοθήκες ενστερνιζόμενες την τεχνολογία των ηλεκτρονικών βιβλίων, προωθούν περισσότερο τις υπηρεσίες τους προσπαθώντας να προσεγγίσουν περισσότερο κόσμο από οπουδήποτε βρίσκονται. Το αξίωμα ότι τα ηλεκτρονικά βιβλία διατίθενται οπουδήποτε, οποτεδήποτε, οτιδήποτε αποτελεί αξίωμα για τις βιβλιοθήκες: καθιστούν τις συλλογές τους προσβάσιμες από όλο και πιο πολλά σημεία, επιτρέποντας την απομακρυσμένη πρόσβαση (οπουδήποτε), παρέχουν υπηρεσίες 24/7 (οποτεδήποτε) στην κοινότητα που εξυπηρετούν και εκτείνονται σε πολλά είδη τεκμηρίων (έντυπο υλικό, ακουστικά, ηχητικά βιβλία, βίντεο, ηλεκτρονικά παιχνίδια) και μορφότυπα πέραν της παραδοσιακής έντυπης μορφής (ο,τιδήποτε).

Τελικός στόχος παραμένει συνεχώς ο χρήστης και τελική προσπάθεια για τη βιβλιοθήκη είναι η εξυπηρέτησή του δρώντας πριν από εκείνον για εκείνον ως Προμηθέας.